
GLEMMER DU

TÅRNBY KOMMUNES LOKALHISTORISKE TIDSSKRIFT

NUMMER 2 | MARTS/APRIL 2012

EN TØMMERUPDRENG FORTÆLLER / DEL 4

Livet i landsbyen i slutningen af 1930'erne

FORSIDEILLUSTRATION:

Familien Køppen i gang med at plukke persille eller spinat.
Fra venstre Kurt, Siegfred, Niels og Ingeborg ved deres
jorder ved Engdal, Tømmerupvej

KILDE:

Jan Zibrandtsens erindringer
Stads - og lokalarkivet

ISSN 1397-5412

Tidsskriftet "Glemmer du" er udgivet af:

©Tårnby Kommunebiblioteker, Stads- og lokalarkivet.

Skrevet og redigeret af: Inger Kjær Jansen . Dette nummer af
Glemmer du er det sidste redigeret af Inger Kjær Jansen

Layout: Anne Petersen

EN TØMMERUPDRENG FORTÆLLER/ 4

Livet i landsbyen i slutningen af 1930'erne

Jan Zibrandtsen er forfatter til disse erindringer om livet i Tømmerup i 1930'erne. Han er født i 1929 på en gård i Skelgårde, som hans familie ejede indtil for nogle år siden. Jan Zibrandtsen afslutter her sin fortælling om livet i Tømmerup i slutningen af 1930'erne.

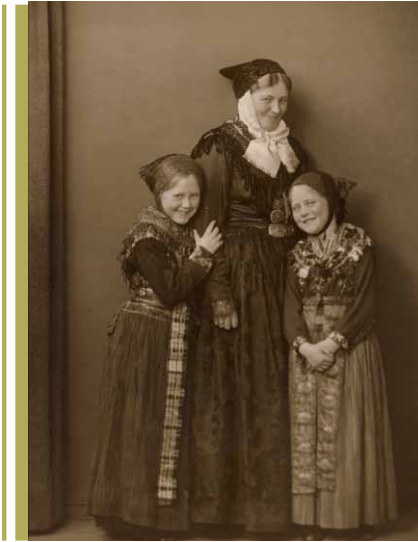
Første del blev udgivet i Glemmer du nr. 4, 2010, anden del i nr. 1, 2011 og tredje del i nr.1, 2012

De kan alle downloades på arkivets hjemmeside.

HANS FISCHERS GÅRD

Den næste gård er formentlig byens ældste gård. Den ejes af Hans Fischer. Gården er fir-længet med et nyt stuehus. Udlængerne er som anført meget gamle, især staldlængen mod Tømmerup Strandvej, der er opført af bindingsværk og noget forfalden. Foran denne længe ligger gårdens meget store mødding. Så gården har formentlig i sin tid haft en meget stor besætning, hvad også staldlængens bredde og længde tyder på. Den store længe nåede næsten helt ud til Tømmerupvejen, og her kunne man stå i læ for regn og blæst, når man ventede på rutebilen. Her blev også budskaber fra Kongen og regeringen slået op i besættelsens første år. De

øvrige længer var også opført i bindingsværk. Det meste af den jord, der hører til gården ligger samlet. En mindre del ligger ved siden af gården og resten på den anden side af vejen. På gården har der i flere år boet to generationer, nemlig Hans Fischer og hans kone samt deres datter Ina og hendes mand Niels Thybo og deres datter Rigmor. Datteren og svigersønnen hjalp til med gårdens drift. Men i slutningen af trediverne købte de den gamle smedje i Ullerup, der var blevet nedlagt. Til smedjen hørte så meget jord, at de kunne drive et amagerlandbrug. Omkring 1940 blev Fischers ejendom solgt til Edvard Lindgreen, der havde haft en gård i Sundbyøster, der var blevet solgt til boligbebyggelse.

Margrethe Fischer, Tårnby med sine 2 døttre Lis og Ina. 1929 Margrethe Fischer var gift med gårdejer Jens Fischer, Tårnby. Døtrene, til venstre Lis, blev gift med handelsgartner Gert Bastian Olsen, Tømmerup, og Ina der blev gift med skrædermester Bjarnø, Tårnby Torv

Edvard Lindgreen rev selv med bistand af en karl alle de gamle bygninger ned og ryddede op og lod herefter opføre en ny stor kombineret stald- og ladebygning med forskellige moderne faciliteter og to mindre bygninger til vognport m.v. Samtidigt blev der boret efter vand, således at arealerne på begge sider af vejen kunde vandes med mulighed for et større høstudbytte og et udvidet sor-

timent af grønsager. Edvard Lindgreen har en datter og sønnen Ole, der er en af min bror Jørgens gode kammerater.

GERT BASTIAN OLSENS EJENDOM

I forbindelse med salget til Edv. Lindgreen blev der fra Fischers ejendom frastykket en lod på vejens modsatte side. Denne lod blev solgt til Gert Bastian Olsen, der kom fra Tårnby. Han var gift med Jens Fischers datter også fra Tårnby. På parcellen blev opført en bygning med høj rejsning, der i den ene ende indeholdt beboelse og i den anden ende stald og vognport. Gert Bastian Olsen, der var uddannet som gartner, dyrkede grove grønsager og blomkål.

En del af den til Gert Bastian Olsens ejendom hørende jord var meget tung og ubekvem. Årsagen hertil var, at der i 1914 som led i en samlet befæstningsplan (Tømmerupstillingen) blev anlagt det såkaldte Skelgårdsbatteri med skanser og skyttegrave, der berørte denne ejendom. Anlægget blev brugt til 1916 og blev nedlagt i 1919.

47 bataillon 3 kompagni foran Anders Hansens gård i Tømmerup, hvor de sandsynligvis var indkvarteret under 1. verdenskrig, hvor den såkaldte sikringsstyrke "huserede" på Amager. Til højre Anders Hansen og foran soldaterne hans to sønner Hans Bastian (nederst) og Cornelius. Ca. 1915

TØMMERUP STRANDVEJ

Lige efter Fischers ejendom begynder Tømmerup Strandvej. Der er en makadamiseret (anlagt med skærver, småsten m.m.) privat fællesvej, der fører ud til de mange parceller i Skelgårds og Tømmerups fælledeerne samt videre ud til strandlæget, hvor der om efteråret blev skåret græstørv og hentet tang, alt til at dække kulerne med om vinteren. Tømmerup Strandvej var som anført en privat fællesvej, hvilket indebar, at de enkelte brugere af vejen hver skulle vedligeholde et nærme-

re afmærket stykke af vejen, bestemt efter deres brug af vejen. De enkelte vejstykker, som lodsejerne skulle vedligeholde, var afmærkede med træpæle og oprindeligt fastlagt i en af sognerådet afsagt kendelse. Meningen var, at man herefter skulle vedligeholde sit vejstykke hvert forår ved at fylde skærver og grus i de i det forgangne år opståede huller. Realiteten var imidlertid, at der var flere lodsejere, der ikke opfyldte deres vedligeholdelsespligt med det resultat, at strandvejen, der virkelig blev brugt meget, stort set aldrig var

Vejarbejde udfør Helgeshøj Tømmerupvej 3, sandsynligvis benyttede man skærver og småsten som nævnt i teksten til at reparerer vejen med. Postkort fra ca. 1915

vel vedligeholdt. Der var i loven hjemmel til, at sognerådet efter en indgivet klage kunne pålægge de uefterrettelige at efterkomme deres vedligeholdelsespligt og, hvis dette ikke skete, selv udføre vedligeholdelsesarbejdet for de pågældendes regning. Men det skete ikke i praksis, for ingen ønskede at klage over en kollega.

I 1942 blev rabatterne rettet op, og grøfterne fra Tømmerupvej til Strandlyst blev uddybede.

EDV. AHRENSBERG

På den første ejendom på Tømmerup Strandvej bor Edvard Ahrensberg og hustru samt deres søn Albert, der i 1940'erne blev gift med en datter af Chrillesen på Fasangården i Kongelunden. En af længerne til Ahrensbergs ejendom blev indrettet til bolig for det unge par. Den pågældende længe blev kaldet "Bryggeriet", men jeg ved ikke, hvoraf navnet kommer. Det har nu ikke været noget særligt spændende sted at bo. For bryggeriet lå i lige i skellet til Lindgreens ejendom, og på den anden side var der

en gårdsplads. På gården dyrkes mest grove grønsager, men også en del smågrønt som tidlige gulerødder, gyldenlakker, persillerødder og pastinakker. Det er en meget flittig familie. Jeg kan huske et år med en meget voldsom tørkeperiode i juli måned, hvor familien Ahrensberg satte vandtønden på enspændervognen og hentede vand i gadekæret og derefter med spande vandede det nyplantede.

MARIUS NIELSEN

Efter Ahrensbergs ejendom følger en lille bungalow, der tilhører Marius Nielsen, bror til Anders Nielsen i Skelgårdsstræde. Marius Nielsen har bygget sit hus på en parcel, der er udstykket fra forældrenes ejendom, der, jfr. ovenfor, senere blev overtaget af Edvard Nielsen. Marius Nielsen arbejdede på Orlogsværftet og cyklede frem og tilbage hver dag, som jeg har fortalt om i mine barndomserindringer. Marius Nielsen og hustru havde tre børn, Gerda, Egon og Gunnar. Sidstnævnte var min gode kammerat under skoletiden i Tømmerup Skole. Det til hu-

set hørende jordstykke, ca. ½ tdr. land blev dyrket med stor flid, og deres jordbærstykke var så stort, at der var mulighed for at tjene lidt ekstra ved salg af jordbær om sommeren.

LERGRAVENE

Vejen forbi Marius Niensens bungalow fører hen til Tømmerup ejerlaugs lergrave, hvor vejen deler sig i en del, der fører forbi husvildebarakkerne og en del, der fører langs hovedgrøften til Skelgårdsstræde. I lergravene har der, som navnet siger, i sin tid været gravet ler til de lerklinede vægge i stuehuse og stalde samt til lerstampede gulve i lader og stalde. Lerklinede vægge har været anvendt indtil begyndelsen af 1800-tallet.

I tvillingevintrene 1940/41 og 1941/42 med de enorme snemængder var lergravene ved forårstid oversvømmede, så vi kunne sejle rundt i store baljer. Lergravene tilhørte Tømmerup ejerlaug, og blevet lejet ud til græsning. I den vestlige ende af lergravene var der losseplads, hvor man kunne aflevere grene og andet brændbart affald, der derefter

Oversvømmelse i lergravene i Tømmerup, 1943

blev afbrændt en gang om året, Kun de ejendomme, der tilhørte Tømmerup ejerlaug, måtte benytte lossepladsen.

STRANDLYST

Vejen forbi husvildebarakkerne førte op til Højgård. Inden man nåede så langt, kom man forbi to små enlængede, stråttækte huse, der lå på vejens søndre side. En stikvej fører op til husene, der ligger parallelt med vejen. Begge huse er beboede af enlige damer. Stikvejen fører videre op til Peter Jørn i Dalen.

Hvis vi vender tilbage til Marius Nielsen, kommer vi derefter til Strandlyst, der ejes af Cornelius Jansen, bror til Chrilles

og Bertel Jansen på Høgsbrovej. Også her bor to familier, nemlig Jansen og hans kone og sønnen Albert, der er gift med Edel, en datter af smedemester Rasmussen i Viberup. Sønnen og svigerdatteren bor i en nyopført tilbygning bag ejendommens stuehus. Albert Jansen er uddannet gartner og har mange mistbænke bl.a. med meloner.

MAROKKOVEJ

I slutningen af trediverne blev Tømmerup Strandvej omdøbt til Marokkovej. Men dette navneskifte huede ikke Cornelius Jansen, for på daværende tidspunkt var der megen politisk uro i Marokko. Det

var her, at den franske fremmedlegion huserede. Navnet kunne således vække uheldige associationer, og Cornelius Jansen rettede derfor henvendelse til sognerådet for at få navnet ændret. Efter nogle år gav sognerådet sig, og navnet blev ændret til Ugandavej. I betragtning af hvad der senere skete i dette land, var navneskiftet ikke noget heldigt valg.

INDDÆMNING OG AFVANDING

Når vi står ved "Strandlyst", ser vi ud ad den snorlige strandvej, der fører ud til den store afvandingskanal med en vindmølle, der hjælper med til at føre vandet videre ud til hovedpumpestationen ved Nøragersminde. På den anden side af kanalen ligger det store fladvandede areal af Kalveboderne, hvor de vedtagne inddæmningsarbejder snart begynder. Det er et af tidens store beskæftigelsesarbejder. Langs Tømmerup Strandvej går en af de meget store hovedgrøfter, der begynder inde i Tømmerup by og ender ude ved afvandingskanalen. Ved "Strandlyst" er hovedgrøften

næsten 2 meter dyb, mens den ude ved kanalen er 3 meter dyb. Så den er ikke behagelig at vælte ned i.

I midten af trediverne blev der i henhold til den dagældende lov om grundforbedring ved Tårnby sogneråds initiativ gennemført et stort grundforbedringsarbejde på Vestamager, hvor alle de såkaldte fælledsjorder blev afvandet ved anlæg af et stort net af hovedgrøfter og en afvandingskanal med pumpeanlæg. Da arbejdet var et beskæftigelsesarbejde til bekæmpelse af den meget store ledighed i trediverne, blev alt arbejde stort set udført ved håndkraft.

Arbejdet var færdigt i 1937 og kostede 180.000 kr. Pumpeanlæggets kapacitet var 400 l i sekundet eller 1440 kubikmeter i timen. Til bestyrelse af hele det gennemførte afvandingsarbejde blev der nedsat et særligt pumpe- og digelag med tinglyst tvungent medlemskab for de af anlægget berørte grundejere. De årlige udgifter til drift og anlæg blev opkrævet sammen med amtstueskatterne. Formand for pumpe- og digelaget var i mange år tidl. sognerådsmedlem Lauritz Hansen.

Ole Olsen, Tømmeruphøj, pløjer på sine marker ved Ugandavej. I baggrunden ses pumpe-og digelaugets vindmølle. Ca. 1950

I forbindelse med gravningen af hovedgrøfterne blev den udgravede jord lagt på de tilgrænsende lodsejeres jord, og det påhvilede herefter dem at udjævne den opgravede jord. Men det var et besværligt arbejde, for den opgravede jord var mestendels ler, der var meget tung at arbejde med.

Ved anlæg af det nævnte net af hovedgrøfter var det skabt stærkt forbedrede muligheder for dræning af de tilgrænsende ejendomme. Min far gjorde da også i 1941 brug af muligheden for optagelse af et af de favorable grundforbedringslån og fik landboforeningens grundforbedringskonsulent til i samarbejde med en landinspektør at udarbejde en dræningsplan

for Oliemøllesfælleden, som vi kaldte den. Den lå lige op til Tømmerup Strandvej på den ene side og på den anden side til benrømsfabriken, der tidligere havde været oliemølle, heraf navnet på fælleden.

Efter dræningsplanen var blevet udarbejdet, kom landinspektøren en dag på cykel med sine måleinstrumenter bundet på cyklen. Det var jo under krigen, og benzin var meget hurtigt blevet en mangelvare. Dræningsplanen skulle nu afsættes i marken og til dette arbejde skulle han bruge to mand til hjælp samt en del mærkepæle. Jeg havde fri fra skole den dag, da han kom. Så vi gik straks i gang med at skille flere kartoffelkasser ad for at

Pumpestation på Vestamager. Ca. 1935

få de nødvendige mærkepæle, og det var mange. Pælene blev tilspidsede og forsynet med et nummer med blå skrift. Så gik det af sted ud i fælled, hvor karlen og jeg under landinspektørens kommandoer og fagter fik banket de mange pæle i jorden efter et sindrigt system.

Herefter kunne dræningsarbejdet begynde. Da det var et beskæftigelsesarbejde, blev hele gravearbejdet udført ved håndkraft af en lokal dræningsmester. Det var meget trættende at arbejde en hel dag - måske i regnvejr - i den meget smalle opgravede dræningsgrøft. Den var så smal, at man næsten ikke kunne vende sig. Når dræningsgrøften var

gravet med det rette fald, blev drænrørene, der var af ler og af forskellig størrelse, lagt ned med et særligt redskab, således at man kunne gå på jorden ved siden af dræningsgrøften og lægge rørene ned. De mindste rør blev lagt, hvor dræningsledningen begyndte, og de største hvor ledningen løb ud i hovedgrøften. Herefter kunne dræningsgrøften tildækkes.

Inden Oliemøllesfælleden blev drænet, var den afvandet ved hjælp af 8-10 små grøfter, der medførte, at fælleden var opdelt i lige så mange små stykker, der blev kaldt grøftestykker. Det var meget besværligt, når der f.eks. skulle køres med selvbinder eller slåmaskine. Det var derfor en stor dag, da

Fiskemels- og oliefabrikken på Oliefabriksvej kort før den forsvandt ved en brandøvelse

alle disse smågrøfter kunne jævnes sammen med den opgravede vold fra hovedgrøften. Der fremkom herefter et dejligt sammenhængende jordstykke.

Når man står ved “Strandlyst” og ser ud over de mange marklodder, falder det i øjnene, at de fleste er afgrænsede af levende hegn. I slutningen af maj er det flot syn at se de mange blomstrende rød- og hvidtjørn. Når man ser ud over det flade landskab, kan man i sydvest skimte Kongelunden og stik vest kan man se og lugte benmelsfabrikken med den høje skorsten.

ENGVEJEN

Et lille stykke ude ad Tømmerup Strandvej går der en sidevej, også kaldet Engvejen, af til venstre. Vejen fører ud til Skelgårdsfælledeerne. På hjørnet af de to veje ligger Skelgårdsejerlaugets lergrave, der har leveret ler til ejerlaugets gårde. Senere har arealet været brugt til losseplads, og af og til var der en enkelt hest, der græssede der.

Engvejen, der er en privat fællesvej med vedligeholdelsespligt for de færdselsberettigede lodsejere, henligger i en noget miserabel stand. Træerne gror ud over vejen, og den har temmelig dybe huller. Om efteråret, når det har regnet, er vejen et forfærdeligt ælte.

Der var ikke rigtigt nogen, der kunne bekvemme sig til at få

sognerådet til at indkalde til en åstedsforretning for at få vejen istandsat. På grund af træerne, der stort set aldrig blev skåret ind, var vejen så smal, at to hestevogne kun vanskeligt kunne passere hinanden. Så kom man med et bredt hølæs, kunne man kun håbe på, at man ikke mødte nogen modkørende.

Engvejen er en meget gammel fællesvej, der inden udskiftningen fandt sted i tiden fra 1805-1810 tjente som adgangsvej til de overdrevsmarker under Skelgårdene, hvor kvæget i græsningstiden blev drevet ud om morgenen og derfra hjem til gårdene om aftenen. Det areal, der tjente som lergrav, har også i denne periode tjent til fælles vanding på vej ud og hjem. Alle fælles markveje var helt tilbage fra middelalderen udlagt i 6 alens bredde svarende til ca. 3,75 meter.

Måske på grund af Engvejens dårlige stand havde en tidligere ejer af mine forældres ejendom i 1892 erhvervet sig en færdselsret over ejendommen matr. nr. 8 af Kongens store Enge. En vej, der gik fra Tømmerupvej ved Jens Thybos ejendom "Den gamle skole" ned til Engvejen.

ALGIERVEJ OG "SKRIDTGANG"

Vi havde også en tredje vejadgang til Skelgårdsfælleden, som blev benyttet, når vi om efteråret skulle have afgrøderne hjem fra fælledens øverste del. Vejen blev også benyttet, hvis vi i dagens løb skulle fra Oliemøllefælleden til Skelgårdsfælleden eller omvendt. Vejen, der den gang ikke havde noget navn, gik fra Tømmerup Strandvej ikke langt fra denne vejs udmunding i Kongelundsvejen og ud til Skelgårdsfælleden. Vejen blev også benyttet af ejerne af de tilstødende jorder. Vejen var selv i meget våde efterår altid fremkommelig. Vejen kom senere til at hedde Algiervej.

Hvor vejen begynder ved strandvejen lå en temmelig stor grund med høje hække og trådhegn omkring. Inde på grunden lå en lille frugtplantage og et sommerhus godt skjult. Som barn syntes jeg, at der hvilede en hemmelighedsfuld stemning over dette sted. Grund og sommerhus tilhørte guldsmed Skyum, der havde en forretning på Amagerbrogade.

Lidt længere nede ad markvejen lå to huse, hvoraf det

første var bygget af blikplader samt de i 20'erne eller 30'erne meget almindelige fordkasser. Når de den gang berømte amerikanske biler "Ford A" kom her til landet, var de emballeret usamlede i store kasser. Bilerne blev herefter samlede på Fords samlefabrik i Sydhavnen, og kasserne blev bl.a. brugt til skure og mindre "huse".

Efter anlægget af Kongelundsvejen i begyndelsen af 1920'erne og op gennem 30'erne blev der bygget mange huse af fordkasser på fælledeerne på begge sider af denne vej. Nogle af de første var formentlig de ovenfor nævnte. Dette blev begyndelsen til det "Klondike", der blev Tårnby kommunes planlægningsmæssige rædsel i begyndelsen af 1950'erne.

Men tilbage til det første hus på markvejen. I dette boede en ældre mand og hans husholderske. Han havde to små islandske heste samt flere geder, høns og ænder. Det fortæltes, at huset var indrettet således, at stuen og stalden stort set gik ud i et, hvilket jo gav varme i stuen. Manden tjente lidt ved at dyrke det lille stykke jord,

der hørte til huset. Endvidere drev han lidt vognmandskørsel med en fladvogn forspændt de to islandske heste, Men det var jo langt fra Tømmerup Strandvej til Sundby, og han lod altid hestene køre i skridtgang. Trav var for ham et ukendt fænomen. Han gik derfor under tilnavnet "Skridtgang". I det følgende hus, der var pudset og velholdt, boede familien Risvad, der havde to nordbagger. I tiden indtil den anden verdenskrig spillede hestene faktisk en stor rolle, når man skulle beskrive livet på landet. Risvads levede bl.a. af at dyrke den til huset hørende jord.

SVEND SVENDSEN

Vender vi tilbage til Tømmerupevej, ser vi på hjørnet af denne vej og Tømmerup Strandvej Svend Svendsens firlængede ejendom, der har jorden placeret på begge sider af vejen. Der dyrkes især løg asier og agurker. På et tidspunkt forsøgte han sig også med at dyrke champignon på store borde stillet op i en nedlagt stald og lade, ligesom han tidligt fik boret efter vand og

Fastelavn i Tømmerup Fastelavnsryttere aflægger besøg hos gårdejer Svend Svendsen, Skeldgård, Tømmerupvej 100. Fra venstre: Svend Svendsen, Crilles Christensen (søn af Chr. Christensen), Johannes Jensen, Edvard Jørgensen, Niels Thybo, Ole H. Olsen, Edv. Christensen (Højgaard), ?, Harry Fischer, Hans Jensen, Peter Schmidt. Ca. 1925

skabt mulighed for kunstig vanding. Svend Svendsen gik meget op i priserne på grøntorvet. Han har sønnen Børge, der er i lære som gartner, og datteren Rita.

FÆDRES GAVE

Efter Svendsens ejendom kommer vi til Hans Jensens ejendom "Fædres Gave". Hans Jensen har arvet ejendommen fra sin far Peter Jensen, der i slutningen af 1890'erne købte gården af enken Neel Buur, der var fra St. Magleby. Hun

tilhørte en af de gamle St. Maglebyslægter, der også ejede gårde i bl.a. Tømmerup. På et tidspunkt i det 18. århundrede var næsten en tredjedel af gårdene i Tømmerup ejet af folk i St. Magleby. Min farfar, der var i familie med Neel Buur, havde i en kortere periode været bestyrer for hende på "Fædres Gave".

Hans Jensens store interesse var heste. Familien havde et meget flot spand oldenborgere, en dengang ofte anvendt kørehest, der ikke var helt billig i anskaffelse. Et par gange

Gården Fædres Gave, Tømmerupvej 108. ca. 1908. Fra venstre: Peter Jensen gårdejer og sønnen Hans, endvidere husets datter og svigersøn, Ellen Jensen og Christian Nielsen

i løbet af sommeren spændte man oldenborgerne for en flot gul charabanc, og kørte stolte gennem byen for at foretage en udflugt til bl.a. Dyrehavs-bakken.

Hans Jensen havde sin søster boende. Hun havde en medfødt hofteskade, der indebar, at hun efter Steinckes socialreform fra 1933 fik tillagt en mindre invalidepension. Den sociale forståelse var imidlertid ikke særlig stor i Tømmerup i 1930'erne og 40'erne, så det gav anledning til mange stiklerier og spidse bemærkninger blandt byens borgere,

at hun helt berettiget fik denne sociale ydelse. Men det skal selvfølgelig ses i lyset af, at pengene var små den gang, særligt i tredivernes midte.

GEORG ARBOES GARTNERI

Lige overfor "Fædres Gave" ligger Georg Arboes gartneri, der er bygget på jord udstykket fra Svend Svendsens ejendom. Arboe har på sin ejendom, der er på 12 tdr. land, opført en række drivhuse, der får varme fra en fælles kulfyret varmecentral. I drivhusene dyrkes

agurker og blomster, især begonier og alpeviolier. På friland dyrkes bl.a. blomkål. Mange af byens unge har været i gartnerlære hos Arboe, således min egen bror Jørgen. Arboes havde tre sønner Finn, Leif og Gert samt en datter. Leif var gennem hele barndommen en af min brors bedste kammerater.

RØNNEGÅRD

Efter gartner Arboe følger Albert Lindgreens gartneri "Rønnegård", der tidligere har tilhørt Th. Plambeck, jfr. nedenfor. Et af Amagers større gartnerier med flere rækker drivhuse med især blomster, tomater og agurker. På friland dyrkes blomkål til salg på grønttorvet. Der dyrkes også blomkål, der anvendes til avl af blomkålsfrø. For at holde fuglene væk fra de modne blomkålsfrø er der opstillet en række fugleskræmsler, der er fremstillet af et trækors, hvorpå der er hængt en gammel jakke og en hat. Mere effektivt er det nok, når en skoledreng går op og ned ad rækkerne og trommer på en gammel spand. Nogle bruger en karbidkanon,

d.v.s. en indretning med vand, der langsomt drypper ned på karbid, hvilket giver nogle små knald. Også hos Albert Lindgreen har mange af Amagers unge været i lære. På ejendommen blev der i slutningen af trediverne opført et - efter datidens forhold - meget flot stuehus med alle moderne faciliteter indvendigt og med grønne glaserede tagsten. Noget der dengang var ganske uhørt.

Vi havde oprindeligt marker lige op til gartneriet. Når vi kørte i marken, kørte vi forbi gartneriets store mistbænkeplads med meloner, og jeg legede af og til med Lindgreens ældste datter Gurli. Det meste af den til gartner Arboes og

En ung mand er her i gang med at jage fuglene væk fra blomkålsfrømarken på Ny Kastrupgård ved at tromme.

Ca. 1950

Lindgreens ejendomme hørende jord var forsynet med kunstig vanding, der jo gjorde driften mere effektiv og rentabel.

De to gartnerier er faktisk en mindre pendant til de store gartnerier, der i løbet af tyverne og trediverne var blevet etableret i Sundby, Tårnby og Kastrup, som Tagenshus, Dalsgård ved Korsvejen, Allegården, Kastrupgård, Ny Kastrupgård og Lille Kastrupgård.

KONGENS STORE ENGE

Overfor Arboe og Lindgreens gartnerier ligger en række veldrevne lodder, der alle har matrikelbetegnelse: Kongens store Enge. Den første lod, ligger lige efter Hans Jensens ejendom Fædres Gave, og tilhører Tønnes Nielsen i Skelgårdsstræde, derefter følger en række lodder tilhørende gårde i Tømmerup og Skelgårde. Den sidste lod tilhørende en af de nævnte gårde er den lod,

Albert og Emmy Lindgreen fejrer deres sølvbryllup på Rønnegård med familie og venner i 1952. Sølvbrudeparret sidder forrest med deres døtre.

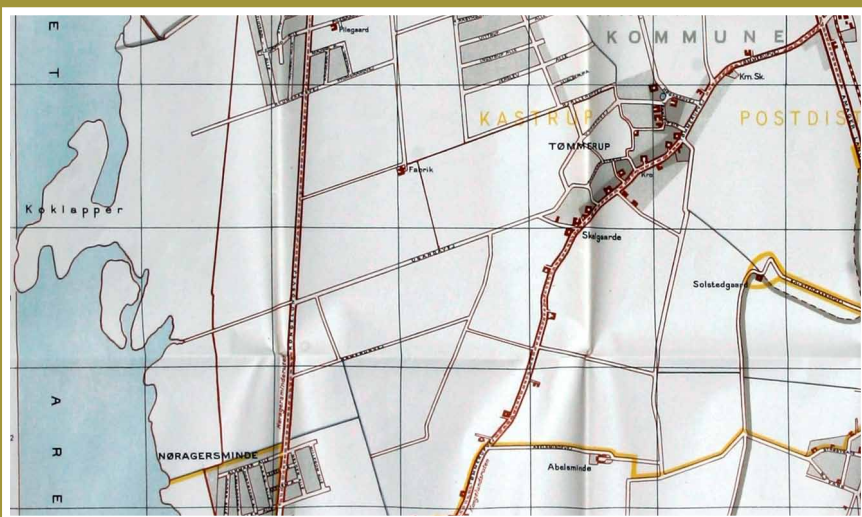
Den gamle Tømmerup-Ullerup skole, der blev købt i 1903 af den sidste lærer her, Gotfred Thybo og stadig ejes af familien. Foto: ca. 1975

der tilhører Edvard Christensen, "Lavgård", og som ligger lige op til Andy Rasmussens ejendom, som jeg anser som hørende til Viberup.

En lod i Kongens store Enge er bebygget med en trelænget ejendom opført i hvidkalkede mursten. Ejendommen er oprindeligt opført af Th. Plambeck efter salget af Rønnegård. I slutningen af trediveerne blev ejendommen solgt til gartner Køppen, der har slået sig på dyrkning af radiser og andet smågrønt.

DEN GAMLE TØMMERUP-ULLERUP SKOLE

Overfor Køppens ejendom ligger Jens Thyboes stråtekte ejendom, der oprindeligt er bygget som en fælles skole for børn i Tømmerup og Ullerup. Jens Thyboes far var lærer her, indtil der i 1905/06 blev bygget nye skoler i de to byer. Jens Thyboe, der er gift med en datter af Anders Ahrensberg i Tømmerup, driver sin gård som et almindeligt amagerlandbrug. Vi når derefter ind i Viberup landsby, og min beretning om gårde og folk i Tømmerup og Skelgårde er herefter nået til ende.

Udsnit af et Amagerkort fra 1945, her den vestlige del af Tømmerup.
1945

HENVENDELSE & ÅBNINGSTIDER

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til Stads- og lokalarkivet.

VI HAR ÅBENT

Mandag til torsdag: Kl. 10 - 19
 Fredag: Kl. 10 - 17
 Lørdag: Kl. 10 - 15
 Søndag 1. oktober - 31. marts:
 Kl. 10 - 15

STADS- OG LOKALARKIVET HAR DESUDEN UDSILLINGER PÅ:

Kastrupgårdssamlingen
 "MIDT PÅ AMAGER" & "KASTRUPGLAS"
 Tirsdag til søndag 14.00-17.00
 Onsdag tillige 14.00-20.00

Plyssen Amager Strandvej 350:
 PERMANENTE OG
 SKIFTENDE UDSILLINGER
 Lørdag og søndag 13.00-16.00